

Prima instanță: Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău
Judecător: Iu. Potînga
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: N. Vascan, E. Clim, Iu. Cotruță

Dosarul nr. 2ra-1667/14

Î N C H E I E R E

05 iunie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Nicolae Clima
Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Corlat Fiodor,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Corlat Fiodor împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Guvernul Republicii Moldova și Ministerul Apărării al Republicii Moldova privind constatarea ilegalității faptului încorporării fiului Corlat Ruslan în serviciul militar în termen, decedat în timpul obligațiilor de serviciu militar și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 ianuarie 2014, prin care a fost menținută hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 09 august 2013, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La 01 martie 2012, Corlat Fiodor s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva pîrîților Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, Guvernul Republicii Moldova și Ministerul Apărării al Republicii Moldova, privind constatarea ilegalității faptului încorporării fiului Corlat Ruslan în serviciul militar în termen, decedat în timpul obligațiilor de serviciu militar și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că în primăvara anului 1988, împreună cu soția Mardari Tatiana au plecat cu traiul în Ucraina, în regiunea Poltava, r-ul Cozeliținsk, s. Litovinevsc, iar acolo la data de 01 decembrie 1989, li s-a născut feciorul Corlat Ruslan și ulterior, în anul 1994, din motiv că au apărut unele greutate, s-au întors în țară, în r-nul Hîncești, s. Lăpușna, unde locuiesc pînă la momentul de față. Reclamantul a menționat că la momentul reîntoarcerii, fiul său Corlat Ruslan nu avea nici un act de identitate, doar certificatul de naștere eliberat de autoritățile ucrainene.

A precizat că în vara anului 2007, reclamantul s-a adresat la secția de pașapoarte Hîncești, unde i-a fost refuzată eliberarea buletinului de identitate pe

numele fiului, întrucât ultimul s-a născut pe teritoriul altui stat și că pentru perfectarea documentelor este necesară o procedură specială. Între timp, reclamantul Corlat Fiodor și fiul său Corlat Ruslan, a fost chemat la comisia de încorporare Hîncești.

Menționează reclamantul că a întrebat cum poate ca fiul său Corlat Ruslan să efectueze serviciul militar, neavînd nici un act și i s-a răspuns că după efectuarea serviciului militar, i se va elibera buletin de identitate. Reclamantul a menționat că nu a cunoscut faptul că persoanele care nu dețin cetățenia Republicii Moldova și nu au vîrsta de 18 ani nu pot fi încorporate la serviciul militar în termen.

Astfel, în perioada octombrie - decembrie 2007, Centrul Militar raional Hîncești, care este un organ de specialitate al Ministerului Apărării ce realizează cerințele legislației în vigoare cu privire la evidența și recrutarea cu resurse umane necesare Forțelor Armate ale Republicii Moldova, intenționat a tănuit datele de anchetă în ce privește cetățenia pe care o poseda fiul său, nu au verificat la Ministerul Dezvoltării Informaționale, dacă ultimul dispune de cetățenia Republicii Moldova și în pofida faptului că fiul reclamantului avea impedimente pentru a fi încorporat la serviciu militar în termen, Centrul Militar raional Hîncești l-a citat pe acesta la Comisia de recrutare - încorporare și a prezentat dosarul personal al recrutilui, cu propunere ca ultimul să fie încorporat în Forțele Armate.

Consideră reclamantul, că datorită inacțiunii Ministerul Apărării, a Centrului Militar raional Hîncești, la data 07.12.2007, sub ordinul comandantului Centrul Militar raional Hîncești, neavînd cetățenia Republicii Moldova și vîrsta de 18 ani, fiul său a fost ilegal încorporat în Forțele Armate ale Republicii Moldova. Reclamantul a mai indicat că prin ordinul comandantului UM-1002 nr. 237 din data de 7 decembrie 2007, fiului Corlat Ruslan i s-a atribuit gradul militar „soldat” și a efectuat ilegal serviciul militar pînă la data de 16 noiembrie 2008, cînd a decedat în timpul îndeplinirii obligațiilor de serviciu militar în termen, fapt ce a cauzat daune în proporții considerabile.

A precizat reclamantul că pîrîtul Ministerul Apărării a încălcat grav cerințele Protocolului facultativ cu privire la implicarea copiilor în conflicte armate la Convenția privind drepturile copilului, ratificat prin Legea nr. 15-XV din 06 februarie 2004, precum și a încălcat art. 15 și 57 din Constituție, art. 13, 22, 24, 26, 28 din Regulamentul serviciului interior al Forțelor Armate, art. 2, 4, 10, 11, 15, 18, 28, 48 din Legea nr. 1245-XV din 18.07.2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei și art. 9, 19 din Hotărîrea Guvernului nr. 864 din 17.08.2005, cu privire la încorporarea cetățenilor în serviciu militar în termen sau în cel cu termen redus.

Astfel, reclamantul Corlat Fiodor a menționat că pîrîtul Ministerul Apărării a încălcat legile Republicii Moldova, care sunt considerate ca izvor de obligațiuni, acțiunile întreprinse la încorporare întrunesc fapta ilicită cauzatoare

de prejudicii din neglijență, datorită împrejurării, ce au produs un prejudiciu altei persoane, astfel îl obligă pe cel care a cauzat prejudiciu din vina sa să-l repare. Reclamantul a indicat că pîrîtul Ministerul Apărării nu și-a îndeplinit obligațiunile funcționale conform legislației și regulamentelor, fiind obligat să coordoneze și să dirijeze cu Centrul Militar raional Hîncești lucrul secției de recrutare-încorporare ce ține nemijlocit de luarea la evidență a recruților, verificarea datelor, întocmirea dosarelor personale ale recruților și incorporarea finală a acestora în serviciul militar.

Mai indică reclamantul că prin sentința judecătoreiei militare mun. Chișinău din data de 04 decembrie 2009, șeful secției recrutare-încorporare a Centrului Militar raional Hîncești a fost recunoscut vinovat de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 370 alin. (1) Cod Penal, iar prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din data de 21.01.2010, sentința judecătoreiei militare Chișinău a fost menținută fără modificări, ulterior, prin decizia Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție din 12 data de mai 2010, a fost declarat inadmisibil recursul ordinar și menținută sentința judecătoreiei militare din data de 04.12.2009. Reclamantul Corlat Fiodor a mai precizat că la data de 18 aprilie 2011, prin hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție din data de 12 mai 2010, a fost casată total sentința judecătoreiei militare mun. Chișinău din data de 04 decembrie 2009, deciziile Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din data de 21.01.2010 și a Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție din data de 12 mai 2010.

Reclamantul a menționat că la data de 09.12.2009, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Centrului Militar raional Hîncești, privind încasarea prejudiciului material și moral, iar prin hotărîrea judecătoreiei Hîncești din data de 23 iunie 2011, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată și prin decizia Colegiului Civil al Curții de Apel Chișinău din data de 14 decembrie 2011, hotărîrea judecătoreiei Hîncești din data de 23 iunie 2011 a fost menținută în vigoare fără modificări, cererea de apel a apelantului Corlat Fiodor fiind respinsă.

Reclamantul Corlat Fiodor a precizat că în urma decesului fiului său, Corlat Ruslan, i-au fost cauzate suferințe morale enorme, dat fiind faptul că fiul era unicul întreținător și fiindu-i cauzate suferințe sufletești, prejudiciul moral urmează a fi recuperat din contul statului Republica Moldova și anume din cel al Ministerului Apărării și Guvernului, care, consideră reclamantul, răspund în mod solidar de realizarea protocolului nominalizat în legătură cu încălcarea drepturilor fundamentale, viața și sănătatea militarilor încorporați în serviciu militar, iar în temeiul art. 8 și 1414 Cod Civil, reclamantul consideră că încasarea sumei de 1000000 lei, ar fi echivalentul suferințelor morale suportate.

Solicită reclamantul admiterea acțiunii, recunoașterea ca fiind ilegală încorporarea fiului Corlat Ruslan în serviciul militar în termen și decedat în timpul îndeplinirii obligațiunilor de serviciu militar și încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Finanțelor, în beneficiul său, a

sumei de 1000000 lei în calitate de prejudiciu moral cauzat prin încorporarea ilegală la serviciul militar în termen și decesului fiului său în timpul îndeplinirii obligațiilor de serviciu militar.

Ulterior, la data de 09 octombrie 2012, reclamantul Corlat Fiodor a depus o cerere de concretizare a cerințelor prin care a solicitat modificarea cuantumului prejudiciului moral în sumă de 1000000 lei și încasarea sumei de 500000 lei în beneficiul reclamantului, în legătură cu faptul achitării de către stat a unei pensii pentru pierderea întreținătorului.

Prin hotărârea judecătoreiei Rîșcani mun. Chișinău din 09 august 2013, a fost respinsă acțiunea, ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție privind adresarea în instanța de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 ianuarie 2014 a fost respins apelul declarat de către Corlat Fiodor și a fost menținută hotărârea judecătoreiei Rîșcani mun. Chișinău din 09 august 2013.

Nefiind de acord cu decizia menționată, la 19 martie 2014, în termenul prevăzut de lege, Corlat Fiodor a declarat recurs, solicitînd casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 ianuarie 2014 și a hotărîrii Judecătoreiei Rîșcani mun. Chișinău din 09 august 2013, cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului a indicat că hotărîrile instanțelor inferioare sunt ilegale și neîntemeiate, bazate pe aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural, concluziile instanțelor fiind în contradicție cu circumstanțele pricinii.

La 21 mai 2014, Guvernul RM a prezentat referință pe marginea recursului declarat solicitînd respingerea acestuia ca neîntemeiat.

La 22 mai 2014, Ministerul Apărării RM a prezentat referință pe marginea recursului declarat de Corla Fiodor, solicitînd declararea acestuia ca fiind inadmisibil.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a RM consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC RM.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC RM.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Corlat Fiodor nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel, ci a formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel și instanța de fond, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

În acest sens, completul ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (*cauza Purcell vs Irlanda, 16 aprilie 1991*), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Corlat Fiodor ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e

Recursul declarat de către Corlat Fiodor se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Nicolae Clima

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță